

M HENRY
MILLER

Primăvară
neagră

Traducere din limba engleză
și note de Cristina Felea

POLIROM
2026

Cuprins

Districtul 14	9
A treia sau a patra zi de primăvară.....	29
O după-amiază de sîmbătă.....	47
Îngerul este filigranul meu	71
Croitoria	95
Jabberwhorl cronstadt.....	153
Viața nocturnă... ..	175
Hoinărind prin China	213
Burlescă	245
Un maniac megalopolitan	269

— Ar fi bine să vă duceți în salon, ei nu sînt gata încă.

Și cînd o întreb dacă mai durează mult, fiindcă sîntem tare flămînzi, ea spune:

— Oh, nu, de cîteva ore se tot îmbracă. Între timp trebuie să citiți noul poem scris de tata azi – este pe polița de deasupra căminului.

Și-n vreme ce Dschilly își desfășoară eșarfa șerpuitoare, Pinochinni chicotește și se leagănă pe călcîie spunînd:

— Oh, dragă, ce e și cu lumea asta, totul se întîmplă prea tîrziu, ați citit vreodată povestea fetei leneșe care și-a ascuns scobitorile sub saltea? E foarte ciudată, tata mi-a citit-o dintr-o carte mare de fier.

Pe cămin nu e nici o poezie, dar se află alte lucruri: *Anatomia melancoliei* de R. Burton, o sticlă goală de Pernod Fils, *Marea de opal*, o bucată de tutun de pipă, ace de păr, un ghid stradal, o ocarină... și-o mașină de răsucit țigări. Sub ea se află note scrise pe meniuri, cărți de vizită, hîrtie igienică, cutii de chibrituri... „întîlnire cu pizdesa Cathcart la patru“... „mucusul opalescent al lui Michelet“... „Scurgeri, cotiledoane, ftizie“... „cînd Paștele-o să cadă-n scursorile Bunei Vestiri, să te ferești, bătrînă Anglie, de franțuzitele nenorociri“... „sîngele zeiesc din care purcede moștenitorul său“... „renul, vidra, marmota, nurca“.

Pianul se află în colț, lîngă terasă, o cutie neagră, șubredă, pe care stau sfeșnice de argint; clapele negre au fost mușcate de prepelicari. Pe el sînt albume cu numele lui Beethoven, Liszt, Chopin, albume în care au fost vîrîte chitanțe, truse de manichiură, piese de șah,

bile și zaruri. Cînd este binedispus, Cronstadt deschide un album pe care scrie „Goya“ și îți interpretează ceva în cheia do. Cîntă opere, menuete, scoțiene, rondouri, sarabande, preludii, fugi, valsuri, marșuri militare; poate fi Czerny, Prokofiev sau Granados – și în același timp fluieră, improvizînd o arie provençală. *Dar trebuie să fie în cheia do.*

Așa că nu contează cîți bemoli lipsesc și dacă prepelicarii se înmulțesc sau nu. Dacă se strică soneria, dacă nu curge apa la toaletă, dacă poemul nu e scris, dacă se prăbușește candelabrul, dacă nu e plătită chiria, dacă se taie apa, dacă servitoarele sînt bete, dacă se înfundă chiuveta și gunoiul putrezește în găleată, dacă mătreața cade și scîrțîie patul, dacă florile sînt atinse de mană, dacă laptele se acrește, dacă spălătorul e slinos și tapetul se decolorează, dacă răsufierea duhnește și degetele sînt lipicioase, dacă gheața nu se topește, dacă pedalele nu funcționează, tot aia e, și să vină odată Crăciunul, fiindcă totul poate fi cîntat în cheia do, cînd te obișnuiești să vezi lumea astfel.

Ușa se deschide brusc și intră un animal epileptoid cu mustați mucezite. E Jocatha, motanul lihnit, o brută imensă și pederastă – are blana gri-roșcată și două alune negre ascunse sub coada întinsă. Se învîrte de colo colo ca un leopard, își ridică piciorul din spate ca un cîine și micșionează ca o buhă.

— Vin imediat, se aude vocea lui Jabberwhorl prin ușa rămasă întredeschisă. Tocmai îmi trag pantalonii.

Acum intră Elsa – Elsa din Bad Nauheim – și pune pe cămin o tavă cu pahare sîngerii. Animalul sare, urlă, se zvîrcolește și miorlăie de parcă ar fi în călduri. Are cîteva firicele de piper de Cayenne pe pernița moale a botului – un chiștoc de nas moale, ca un glonț de cauciuc. Se zvîrcolește într-o adevărată turbare siameză și oscioarele din coada lui sînt mai fragile decît cele mai mici sardele. Scurmă cu ghearele covorul și roade tapetul, se răsucește în spirală și se desface ca o corolă, își răsfiră coada și-și scutură mucegaiul din mustăți. Mușcă prin podea de-a dreptul din osul poemului. E în cheia do și e absolut dement. Are ochii de anilină, ca niște nasturi de vestă demodați; e înfoiat și lucios, brun ca arnica, apoi verde ca apele Nilului; e-nfiorat, și neliniștit, și-ngrețosat, și sîcîit; roade odăjdii și se zburlește tot.

Acum intră Anna – Anna din Hanovra-Minden – și aduce coniac, piper roșu, absint și o sticlă de sos Worcestershire. Și odată cu Anna apar și pisicuțele Temple – Lahore, Mysore și Cawnpore. Sînt toate de sex masculin, inclusiv mama. Se rostogolesc pe podea, cu capetele lor teșite, se scarmănă fără milă. Iar acum, iată că apare însuși poetul care ne spune cît e ceasul, cu toate că timp e un cuvînt prohibit pe lista lui – timpul, frate cu moartea. Moartea-i cea tăcută și timpul îi e geamăn. Acum e un mic antract, un amestec uleios pe care acest adevărat bărbat îl face ca să-i contracte mușchii stomacului. Timpul, timpul, zice el presărîndu-și nițel piper de Cayenne în coniac. Este un timp pentru toate, chiar dacă eu abia

mai folosesc acest cuvînt; după asta pipăie coada lui Lahore și-si scarpină propriul coc-cis, adăugînd că toaleta tocmai a fost îmbrăcată-n argint. Și că acolo vom găsi și un număr din *Humanité*.

— Ești foarte frumoasă, îi zice el lui Dschilly Zilah Bey – și atunci ușa se deschide din nou și Jill pășește înăuntru, înfășurată într-o hlamidă verde ca apele Nilului.

— Nu-i așa că e frumoasă? o întreabă Jab.

Totul a devenit dintr-odată frumos, pînă și bruta aceea sodomită de Jocatha, cu biluțele ei de culoarea scorțișoarei și moi precum mușchiul de copac.

Suflă-n concă, gîdilă clavicula! Pe Jab îl doare burta acolo unde ar trebui s-o doară pe nevastă-sa. O dată la patru săptămîni, cu aceeași regularitate ca luna plină, îl apucă dureri cumplite care-l copleșesc și nici un fel de alifii nu-i aduc alinare. Nimic altceva decît coniacul și piperul de Cayenne – ca să-i pună mușchii stomacului în mișcare.

— Am să vă dau trei cuvinte, zice el, în timp ce gîsca se răsucește în cratiță: hidro-pic, ftizic, excentric.

— De ce nu luați loc? întreabă Jill.

Cawnpore s-a întins pe un album cu *Douăzeci și patru de preludii*.

— Am să vă cînt unul mai iute, spune Jab și, ridicînd capul miciei cutii negre, începe *ram-pam-pam!* O să fac un tremolo, zice și, folosindu-și unul după altul toate degetele mîinii drepte, lovește do-ul alb din mijlocul claviaturii, iar piesele de șah și trusele de manichiură și notele neachitate zornăie ca-ntr-un

joc de copii. Asta-i tehnică! spune și ochii-i sînt de un verde-albăstrui spălăcit, încercănați de o nuanță brumărie. Un singur lucru călătorește la fel de iute ca lumina – ăștia-s îngerii. Doar îngerii zboară cu viteza luminii. Îți trebuie o mie de ani-lumină ca să ajungi la planeta Uranus, dar nimeni n-a fost acolo și nimeni nu va ajunge vreodată. Iată un ziar de duminică din America. Ați observat cum sînt citite ziarele de duminică? Mai întîi pagina ilustrată, apoi cea umoristică, apoi știrile sportive, magazinul, noutățile din teatru, recenzii de cărți și, în sfîrșit, știrile principale. Recapitulare. Ontogenie – filogenie. Definiți termenii și nu veți mai folosi niciodată cuvinte ca timp, moarte, lume, suflet. În fiecare afirmație a noastră se află cîte o mică eroare și ea crește treptat pînă cînd șarpele năpîrlește. Poemul e singurul lucru desăvîrșit, cu condiția să știi cît e ceasul. Poemul este un fir de păianjen pe care poetul îl secretă din propriul trup, după un calcul logaritmîc prorocit de el însuși. E întotdeauna corect, fiindcă poetul începe din centru și lucrează în afară.

Sună telefonul.

— Pitagora avea dreptate... Newton avea dreptate... Einstein are dreptate...

— Răspunde, te rog, spune Jill.

— Alo! *Oui, c'est le monsieur Cronstadt. Et votre nom, s'il vous plaît? Bimberg?* Ascultă, vorbești engleza, nu-i așa? Și eu... *Poftim?* Da, am trei apartamente – de închiriat sau de vînzare. *Poftim?* Da, are și baie, și bucătărie, și toaletă... Nu, o toaletă obișnuită... Nu, nu pe hol, în apartament. Una pe care

te așezi. V-ar plăcea să fie argintată sau aurită? *Poftim?* Nu, toaleta! Am un om aici care se ocupă cu asta, e de la München, un refugiat. *Refugiat! Hitler! Hitler! Compris?* Da, asta e. Are o svastică pe piept, albastră... *Poftim?* Nu, vorbesc serios. Dumneata vorbești serios? *Poftim?* Ascultă, pentru mine afacerile înseamnă bani gheață... *Bani gheață!* Trebuie să pui jos *bani!* *Poftim?* Păi, așa se fac lucrurile aici. Francezii n-au încredere în cecuri. Săptămîna trecută a încercat unul să mă tragă pe sfoară cu 750 de franci. Da, un cec american. *Poftim?* Dacă nu-ți convine ăla despre care ți-am vorbit, mai am unul pentru dumneata, cu ascensor pentru mîncare. Nu funcționează acum, dar se poate repara. *Poftim?* Oh, păi vreo mie de franci. Are și o sală de biliard la ultimul etaj... *Poftim?* Nu... nu... nu... Nu avem așa ceva pe aici. Ascultă, domnule Bimberg, trebuie să știi că acum te afli în Franța. Da, asta-i... Cînd erai la Roma... Ascultă, sună-mă, te rog, mîine-dimineață! Sînt la masă acum. La *masă*. Mănînc. *Poftim?* Da, *bani gheață*... Pa! Vedeți, spune punînd receptorul în furcă, așa se lucrează în casa asta. Repede, nu? Avere imobiliară. Voi trăiți într-o lume inventată. Credeți că literatura e totul. *Mîncăți* literatură. În casa asta noi mîncăm acum gîscă, de exemplu. Da, e aproape gata. *Anna! Wie geht es? Nicht fertig? Merde alors!* Trei fete... refugiate. Nu știu de unde vin. Cineva le-a dat adresa noastră. Fete bune. Sănătoase, inimoase, pline de viață, rumene ca niște mere. Nu e loc pentru ele în Germania. Einstein e ocupat să scrie poeme despre lumină. Fetele astea vor o slujbă, un